

Sygn. akt XXV C 247/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 kwietnia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXV Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR (del.) Adam Mitkiewicz	
Protokolant: Łukasz Staszewski	

po rozpoznaniu w dniu 16 kwietnia 2019 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa **M. J.**

przeciwko **M. D.**

o zapłatę

orzeka

1. oddała powództwo
2. zasądza od powódki M. J. na rzecz pozwanej M. D. kwotę 5 417 złotych (pięć tysięcy czterysta siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt XXV C 247/18

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 16 kwietnia 2019 r.

Pozwem z dnia 21 listopada 2017 r., sprecyzowanym następnie w piśmie procesowym datowanym na dzień 13 marca 2018 r., powódka M. J. wniosła o zasądzenie od pozwanej M. D. kwoty w wysokości 150.000 zł tytułem odszkodowania. Swoje roszczenie powódka oparła na twierdzeniach, że pozwana, jako sędzia orzekająca w sprawie sygn. akt V Cz 2175/17 w Sądzie Okręgowym w Warszawie, naruszyła prawo oraz naruszyła jej dobra osobiste poprzez bezpodstawne przyjęcie że nie wykonała nałożonego przez sąd zobowiązania uzupełnienia braków formalnych (k. 5-8, 15-19).

Pozwana M. D. wniosła o oddalenie powództwa w całości jako bezpodstawnego i zasądzenie kosztów procesu. Wskazała, że działała w roli funkcjonariusza publicznego, tzn. przewodniczącej składu orzekającego w sprawie sygn. akt V Cz 2175/17 Sądu Okręgowego w Warszawie, w związku z czym podniosła zarzut braku legitymacji procesowej biernej po swojej stronie wskazując, że orzekała w powyższej sprawie jako funkcjonariusz publiczny, a nie jako osoba prywatna. Pozwana podniosła, że powódka nie udowodniła działania na jej szkodę, nie wykazała aby działania pozwanej miały bezpośredni wpływ na wystąpienie ewentualnej szkody na jaką wskazuje powódka w pozwie ani by istniał związek przyczynowy pomiędzy ewentualną szkodą a działaniem pozwanej jako sędziego referenta (k. 109-112).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Przed Sądem Rejonowym dla Warszawy Mokotowa w Warszawie II Wydział Cywilny toczyło się postępowanie z powództwa (...) sp. z oo s.k w W. przeciwko M. J..

Postanowieniem z dnia 9 czerwca 2016r. Sądu Rejonowego dla Warszawy Mokotowa w Warszawie II Wydział Cywilny został odrzucony sprzeciw M. J. wniesiony od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym wydanej w sprawie o sygn. akt II Nc 29833/15 (kopia postanowienia k. 119).

Pozwana złożyła zażalenie, zaskarżając w całości postanowienie z dnia 9 czerwca 2016r. Sądu Rejonowego dla Warszawy Mokotowa w Warszawie w przedmiocie odrzucenia sprzeciwu (kopia zażalenia k. 120-122).

Postanowieniem z dnia 3 listopada 2017 r. Sąd Okręgowy w Warszawie sygn. V Cz 2175/17 w składzie którego orzekła sędzia Maria Dudziuk, oddalił zażalenie na postanowienie Sądu Rejonowego dla Warszawy Mokotowa w Warszawie II Wydział Cywilny z dnia 9 czerwca 2016 r., o sygn. akt II Nc 29833/15. W uzasadnieniu tego postanowienia wskazano że Sąd Rejonowy prawidłowo odrzucił wniesiony sprzeciw z racji nie uzupełnienia jego braków formalnych. Sąd wyjaśnił w uzasadnieniu, że zarządzenie z dnia 4 lutego 2016 r. zostało wysłane na adres zamieszkania M. J., lecz nie zostało podjęte w terminie i na podstawie art. 139 § 1 k.p.c. zostało uznane za doręczone, brak zatem było podstaw do przyjęcia, że doręczenie przesyłki nastąpiło w sposób wadliwy.

W dniu 28 listopada 2017 r. (data wpływu) M. J. wniosła skargę na postanowienie z dnia 3 listopada 2017 r. Sądu Okręgowego w Warszawie wnosząc o zmianę tego postanowienia i oddalenie nakazu zapłaty oraz zasądzenie odszkodowania. W uzasadnieniu pozwana podtrzymała swoje stanowisko odnośnie braku skutecznego doręczenia zarządzenia i braku wiedzy o zobowiązaniu nałożonym przez Sąd (k. 125-128).

Kolejnym postanowieniem z dnia 3 listopada 2017 r. Sąd Okręgowy w Warszawie sygn. V Cz 2175/17 w składzie którego orzekła sędzia Maria Dudziuk, odrzucił wniosek M. J. w przedmiocie zmiany postanowienia z dnia 3 listopada 2017 r.

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie dokumentów z akt Sądu Rejonowego dla Warszawy Mokotowa w W. II Wydział Cywilny o sygn. akt II Nc 29833/15.

Sąd zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie powódka domagała się od pozwanej zapłaty odszkodowania za obrazę prawa i naruszenie jej dóbr osobistych, polegającą na bezpodstawnym oskarżeniu jej o brak wykonania nałożonego przez Sąd zobowiązania do uzupełnienia braków formalnych sprzeciwu i wydanie orzeczenia w oparciu o uzasadnienie które nie ma nic wspólnego ze stanem faktycznym. Zdaniem powódki zachowane Sądu wydającego postanowienie na podstawie ustaleń niezgodnych z prawdą stanowi „intencjonalne nękanie” czy „ograniczanie i marginalizowanie praw jako obywatela”. Narażanie jej i jej rodziny na szkody i nieprzyjemności.

Zgodnie z art. 23 k.c., dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza

i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach.

Zgodnie zaś z art. 24 k.c. ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania chyba, że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, żeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności aby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny.

Zgodnie z art. 448 k.c. w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia.

Przyjmuje się, że działanie w charakterze funkcjonariusza publicznego nie eliminuje odpowiedzialności za naruszenie dobra osobistego innej osoby i działanie to, realizowane w ramach wykonywanej funkcji publicznej, może stanowić podstawę odpowiedzialności, niezależnie od odpowiedzialności Skarbu Państwa (zob. orz. SN z dnia 11.10.1983 r., II CR 292/83, OSPiKA 1985/1/3, z dnia 12.10.2007 r., V CSK 249/07, MP 2007/21/1170 i z dnia 08.11.2012 r., I CSK 177/12, Legalis nr 577236). Konieczną przesłanką odpowiedzialności sędziego na podstawie art. 24 k.c. jest dopuszczenie się przy wykonywaniu władzy sądowniczej do zachowania naruszającego cudze dobro osobiste oraz bezprawność takiego zachowania. Przesłanka bezprawności musi być rozumiana w sposób właściwy dla prawa cywilnego, ale musi również uwzględniać specyfikę działania wymiaru sprawiedliwości i czynności jurysdykcyjnych sędziego. Bezprawne jest każde działanie sprzeczne z normami prawnymi, a w szerokim ujęciu także z porządkiem prawnym i zasadami współżycia społecznego. Jak wskazał Sąd Najwyższy, jest to niezgodne z prawem działanie podmiotu wykonującego władzę publiczną, polegające na sprzeczności pomiędzy zakresem kompetencji organu, sposobem jego postępowania i treścią rozstrzygnięcia wynikającymi z wzorca ustawowego, a jego działaniem rzeczywistym (zob. orz. SN z dnia 19.04.2012 r., IV CSK 406/11, OSNC-ZD 2012/3/68 i powołane tam orzecznictwo). Zakres i sposób działania sędziego, a więc także granice dopuszczalnego wkroczenia przez sędziego w sferę dóbr osobistych stron postępowania, wyznaczać będą przede wszystkim przepisy procedury właściwe dla danego rodzaju postępowania oraz rodzaj roszczenia poddanego osądowi w postępowaniu cywilnym i rodzaj czynu zarzucanego oskarżonemu w postępowaniu karnym oraz konkretne sytuacje procesowe w toku tych postępowań. Bezprawność, a więc niezgodność czynności sędziego w toku postępowania z prawem, musi wynikać z jego oczywistych, rażących błędów w zakresie stosowania przepisów proceduralnych lub stanowić działanie wykraczające w sposób oczywisty i nie podlegający dyskusji poza te przepisy. Sędzia w każdej sprawie musi zapewnić sprawność przebiegu postępowania i mieć na uwadze interesy wszystkich jego uczestników, musi także w różnych sytuacjach procesowych, niekiedy w krótkim czasie, dokonywać wykładni tych przepisów i oceniać możliwość ich zastosowania. Podjęcie decyzji procesowych, tak jak decyzji przy orzekaniu, jest obarczone ryzykiem błędu. Stronie służą środki procesowe, którymi może doprowadzić do usunięcia wadliwości tych decyzji. Nie każde zatem działanie sędziego w toku postępowania, które narusza dobra osobiste strony i które strona ocenia jako sprzeczne z przepisami proceduralnymi, będzie bezprawne w rozumieniu art. 24 k.c. Przyjęcie tej odpowiedzialności jako zasady nie może – zważywszy na cele wymiaru sprawiedliwości – prowadzić do obciążenia sędziego obawą przed podejmowaniem czynności procesowych i jak wskazał Sąd Najwyższy „wizją” odpowiedzialności cywilnoprawnej, bo to oznaczałoby pozbawienie go niezawisłości i swobody orzekania (orz. SN z dnia 05.08.2005 r., II CK 27/05, niepubl.), a także pewności, decyzyjności i niezależności w prowadzeniu postępowania sądowego. Podkreślenia wymaga, że ocena bezprawności działania sędziego dokonana być musi in casu z uwzględnieniem konkretnych okoliczności, w jakich doszło do naruszenia dobra osobistego strony oraz z uwzględnieniem powyższej wykładni. Sąd Najwyższy wskazał również, że procesy o ochronę dóbr osobistych nie mogą służyć interesom nielojalnych stron procesu i zaburzać toku prowadzonych postępowań sądowych (orz. SN z 04.04.2014 r., II CSK 407/13, Biul. SN 2014/9).

Ciężar wykazania, że doszło do naruszenia dóbr osobistych lub zagrożenia ich naruszenia spoczywa na powodzie, natomiast istnienie okoliczności wyłączających bezprawność tego naruszenia na sprawcy naruszenia.

Przenosząc powyższe uwagi ogólne na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, że powódka w ramach postępowania o ochronę dóbr osobistych musiała wykazać, że w ramach postępowania sądowego toczącego się przed Sądem Okręgowym w Warszawie w jej sprawie doszło do naruszenia jej konkretnych dóbr osobistych na skutek bezprawnego zachowania pozwanej, która podejmowała czynności w jej sprawie jako sędzia referent. Powódka pismem procesowym z dnia 13 marca 2018 r. oświadczyła, że doszło do naruszenia jej dóbr osobistych przez pozwaną, która działała świadomie na jej szkodę, gdyż oskarżała powódkę o brak wykonania zobowiązania nałożonego przez Sąd o uzupełnienie braków formalnych oraz wydanie orzeczenia nie opartego na stanie faktycznym.

Powódka nie wskazała przy tym dobra osobistego które jej zdaniem zostało naruszone poprzez pozwaną.

Możliwość uznania, że sędzia orzekający w danej sprawie naruszył dobra osobiste strony danego postępowania, występuje wtedy, kiedy sędzia odnosi się do strony w sposób poniżający ją, czy też – bez takiej potrzeby wynikającej z charakteru danej sprawy – odnosi się w sposób negatywny do jakichś cech strony czy jej charakteru, doprowadzając w ten sposób do naruszenia jakiegoś dobra osobistego strony. Z dokumentów zgromadzonych w sprawie sygn. akt II Nc 29833/15 Sądu Rejonowego dla Warszawy Mokotowa w Warszawie nie wynika, by pozwana dopuściła się względem powódki jakichś niewłaściwych zachowań o wskazanym wyżej charakterze. W szczególności pozwana jako sędzia Sądu Okręgowego w ramach swoich obowiązków zawodowych jako członek składu orzekającego rozpoznawała zażalenie pozwanej i jej wniosek o zmianę postanowienia z dnia 3 listopada 2017 r. Zauważyć należy, że oba postanowienia które zostały wydane przez Sąd w składzie którego uczestniczyła pozwana zostały wydane na posiedzeniu niejawnym, pozwana nie miała nawet bezpośredniej możliwości naruszenia dóbr osobistych powódki. Odnosnie uzasadnienia postanowienia z dnia 3 listopada 2017 r. to zdaniem Sądu nie zawiera ono treści które mogły by godzić w dobra osobiste powódki, zawiera tylko syntetyczne wyjaśnienie motywów podjęcia określonej decyzji procesowej.

W rezultacie stwierdzić trzeba, że pozwana – jako sędzia referent działając w ramach wykonywania swoich obowiązków zawodowych w Sądzie Okręgowym w Warszawie, nie dopuściła się względem powódki bezprawnych działań, który prowadziłyby do naruszenia jej dóbr osobistych. Wobec tego nie ziszczyły się przesłanki z art. 24 k.c. niezbędne do uznania odpowiedzialności pozwanej względem powódki z tytułu naruszenia dóbr osobistych.

Jeśli chodzi o roszczenie odszkodowawcze powódki, to wskazać należy, że przesłankami odpowiedzialności deliktowej, wynikającymi z ogólnego przepisu regulującego tę kwestię, tj. art. 415 k.c., są: powstanie szkody, zdarzenie, z którym ustawa łączy obowiązek odszkodowawczy oznaczonego podmiotu (czyn niedozwolony) oraz związek przyczynowy między owym zdarzeniem a szkodą. Przepis ten statuuje zasadę winy jako naczelną zasadę odpowiedzialności odszkodowawczej. Z kolei w myśl art. 417 § 1 k.c., za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa.

Skoro powódka źródła swoje szkody upatrywała w niewłaściwym wykonywaniu przez pozwaną sędzię Sądu Okręgowego w Warszawie czynności w jej sprawie, czyli w działaniach pozwanej podejmowanych w związku z pełnioną przez nią funkcją sędziego, to w świetle przywołanej regulacji art. 417 § 1 k.c. odpowiedzialność za ewentualną szkodę powoda wyrządzoną przy wykonywaniu władzy publicznej (sądowniczej) ponosić może wyłącznie Skarb Państwa, a nie bezpośrednio pozwana podejmująca czynności we wskazanej sprawie jako funkcjonariusz publiczny. Zachodzi tu więc brak legitymacji procesowej biernej po stronie pozwanej, co prowadzi do oddalenia powództwa skierowanego przeciwko pozwanej.

Niezależnie od tego, jak już wyżej wskazano, brak było podstaw do przypisania pozwanej bezprawności jej zachowania przy podejmowaniu czynności orzeczniczych w przedmiotowej sprawie. Powódka nie wykazała też, ażeby w związku z zarzucanym pozwanej naruszeniem poniosła jakąś szkodę ani wysokości takiej ewentualnej szkody. Powódka nie przedstawiła bowiem żadnych dowodów pozwalających na stwierdzenie po jej stronie uszczerbku majątkowego będącego wynikiem zachowania pozwanej, a tym bardziej wysokości takiego ewentualnego uszczerbku. Wyrządzenie szkody na skutek bezprawnego działania lub zaniechania określonego podmiotu jest zasadniczym warunkiem powstania odpowiedzialności odszkodowawczej. Szkada obejmuje straty i utracone korzyści (art. 361 § 2 k.c.) i stanowi uszczerbek określony różnicą pomiędzy aktualnym stanem majątkowym poszkodowanego, a tym stanem, jaki zaistniałby, gdyby nie nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę. Powódka nie wykazała jakie straty poniosła, oraz jakie korzyści mogłaby osiągnąć, gdyby jej szkody nie wyrządzono. W rezultacie należało stwierdzić, że powódka nie wykazała istnienia przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanej względem niej ani co do zasady, ani co do wysokości. Również dlatego powództwo nie mogło być uwzględnione.

Mając to na uwadze Sąd oddalił powództwo w całości na podstawie art. 417 § 1 k.c. i art. 24 k.c.

O kosztach procesu orzeczono na mocy art. 98§1 kc.. Na zasądzoną w punkcie 2. sentencji wyroku kwotę 5.417 zł tytułem zwrotu kosztów procesu poniesionych przez pozwaną, składały koszty wynagrodzenia radcy prawnego ustalone zgodnie z § 2 ust. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dn. 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych w wysokości 5400 złotych oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 złotych.

(...)